

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym 1 grudnia 2015 r. W. B. wniósł o zasądzenie od E. W. i K. T. (1), prowadzących działalność gospodarczą jako wspólnicy spółki cywilnej (...) s.c. (...). W. i K. T. z siedzibą w Ł. oraz od Ośrodka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., w ten sposób, że spełnienie świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia z odpowiedzialności pozostałych pozwanych do wysokości zapłaty, kwoty 35.000 zł z tytułu zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty, kwoty 43.056,38 zł z tytułu odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty, a ponadto, ustalenie, że pozwani ponoszą odpowiedzialność za dalsze, mogące powstać w przyszłości skutki wypadku. (pozew k. 2–11)

Ośrodek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując na powierzenie czynności utrzymywania porządku w miejscu zdarzenia profesjonalście na zasadzie podwykonawstwa. (odpowiedź na pozew k. 75–76)

W piśmie procesowym z dnia 5 kwietnia 2016 r. powód wniósł o wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł.. (pismo k. 106–107)

W piśmie procesowym z dnia 13 kwietnia 2016 r. pozwany wniósł o przyzwanie Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.. (pismo k. 120–121)

Na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2016 r., na podstawie art. 194 § 3 k.p.c., Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Spółdzielnię (...) z siedzibą w Ł., a także, na podstawie art. 84 § 2 k.p.c., zawiadomić o toczącym się procesie Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W., które wstąpiło do procesu w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej. (k. 130).

Spółdzielnia (...) z siedzibą w Ł. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. (wniosek k. 223–224)

Postanowieniem z dnia 19 października 2016 r. Sąd umorzył postępowanie w sprawie w stosunku do E. W. i K. T. (1) uchylając zapadły w dniu 15 kwietnia 2016 roku, co do tych pozwanych, częściowy wyrok zaoczny po tym, jak na skutek sprzeciwu pozwanych powód cofnął pozew w stosunku do nich ze zrzeczeniem się roszczenia uznając argument, że umowa z tymi pozwanymi o administrowanie nieruchomości obowiązywać zaczęła już po dniu zdarzenia. Dalej proces toczył się przeciwko Ośrodkowi (...) sp. z o.o. i Spółdzielni (...) w Ł. przy udziale ich ubezpieczyciela w zakresie odpowiedzialności cywilnej, jako interwenienta. (postanowienie k. 232–232v.)

Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. działając w charakterze interwenienta ubocznego wniosło o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. (pismo k. 286–290v.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 stycznia 2013 r. W. B., mimo korzystania z poręczy, poślizgnął się na obłożonych płytkami, nieodśnieżonych schodach zewnętrznych nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). W wyniku poślizgnięcia poszkodowany upadł uderzając plecami o krawędzie stopni i osunął się na chodnik prowadzący wzdłuż ul. (...). Świadcowie zdarzenia wezwali pogotowie.

(zeznania świadka M. K. k. 261v., adnotacja: 00:12:01, zeznania świadka A. M. k. 262, adnotacja: 00:18:22, zeznania świadka L. B. k. 263v., adnotacja: 00:46:53, zeznania powoda k. 409v., adnotacja: 00:03:59)

W tym dniu w Ł. temperatura była ujemna, padał śnieg. (historia pogody freemeteo.pl, k. 256)

Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ulicy (...) w Ł., na terenie której doszło do zdarzenia, a dokładniej w imieniu Wspólnoty Administracja (...) Ł. (...)z siedzibą w Ł., powierzyła czynności w zakresie sprzątania posesji przy ul. (...), w tym również likwidacji skutków zimy w systemie ciągłym i niezwłocznie po wystąpieniu opadów poprzez odśnieżanie chodnika i podwórka oraz likwidację skutków gołoledzi poprzez posypywanie piaskiem, Ośrodkowi (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. w ramach umowy zlecenia. Przedmiotem działalności pozwanej spółki jest, między innymi, obsługa nieruchomości.

(umowa z dnia 1 kwietnia 2011 r. k. 122–122v., odpis KRS k. 87)

Ośrodek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. powierzył czynności w zakresie utrzymania terenów zewnętrznych i wewnętrznych na terenie posesji przy ul. (...), w tym również zimowego utrzymania przedmiotowych terenów, Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. w ramach umowy podwykonawstwa. Spółdzielnia (...) z siedzibą w Ł. zobowiązała się, m.in. do utrzymania w czystości ciągów handlowych i komunikacyjnych w powierzonej posesji, a także do likwidacji skutków zimy w systemie ciągłym i niezwłocznie po wystąpieniu opadów (7 dni w tygodniu) poprzez odśnieżanie chodnika i podwórka, i pasów drogowych, likwidację skutków gołoledzi poprzez posypywanie piaskiem. Również przedmiotem działalności Spółdzielni (...) jest, między innymi, obsługa nieruchomości na zlecenie.

(umowa na świadczenie usług z dnia 1 czerwca 2012 r. k. 77–78, KRS nr (...) Ośrodka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. k. 86–89, K. N. k. 122)

Ośrodek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. zawarł umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W., m.in. w związku z działalnością polegającą na sprzątaniu budynków, kamienic, podwórek, terenów zielonych, oczyszczaniem jezdni, dróg i ulic, pracami remontowo-budowlanymi na własne potrzeby. Spółdzielnia (...) z siedzibą w Ł. również zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W. w związku z działalnością polegającą na specjalistycznym sprzątaniu budynków i obiektów przemysłowych .

(bezsporne, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z dnia 27 listopada 2012 r. k. 125–126v.)

W Szpitalu (...) w Ł., u powoda stwierdzono złamanie płytki granicznej górnej trzonu kręgu Th6, a pod nią nieregularne zągęszczenie struktury kostnej, złamanie kompresyjne kręgosłupa Th6. Zalecono stabilizację kręgosłupa gorsetem ortopedycznym Jawetta przez okres 6–8 tygodni, leczenie farmakologiczne przeciwbólowe i przeciwwrzodowe przez 2 tygodnie oraz oszczędzający tryb życia, wystawiono także skierowanie do poradni ortopedycznej.

Powód w kolejnych miesiącach po wypadku został skierowany na dalsze konsultacje lekarskie, których wynikiem były skierowania na zabiegi fizjoterapeutyczne. W ramach rehabilitacji przeprowadzone zostały następujące zabiegi: PM (pole magnetyczne), PI (prądy interferencyjne) i Laser w obrębie Th4 - Th7 oraz TENS i Fonoforeza z zastosowaniem Diclofenaku w obrębie Th11 - S1. Zabiegi w późniejszym czasie połączone były z ćwiczeniami rehabilitacyjnymi.

(dokumentacja medyczna k. 16–30)

U powoda, po zastosowanym leczeniu uszkodzonego jednego kręgu piersiowego, obecnie pozostaje zespół bólowy i poczucie pogorszenia sprawności. Z punktu widzenia ortopedycznego i chirurgii urazowej, uszczerbek na zdrowiu powoda na skutek doznanych obrażeń narządów ruchu jest stały i wynosi 2% według punktu 90a): „Uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym i lędźwiowym - ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji powyżej 20° lub zginania do 50 cm - 15” [załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania z dnia 18 grudnia 2002 r. (poz. 1974) opubl. w Dz. U. Nr 234 z dnia 24 grudnia 2002 r.]. Zmiany pourazowe w postaci kompresji i klinowego zniekształcenia trzonu są wyraźne, co poskutkowało powstaniem zespołu bólowego. W związku z tym zakres cierpień fizycznych powoda był znaczny.

U powoda, ze względu na doznane obrażenia narządów ruchu, występowała potrzeba częściowej pomocy osób trzecich przez okres ok. 3 miesięcy po wypadku w ciągu ok. 3 godzin dziennie. Występowała też potrzeba okresowej pomocy osób trzecich przez dalsze 3 miesiące po wypadku w ciągu ok. 1 godziny dziennie. Obecnie powód nie potrzebuje pomocy osób trzecich w wykonywaniu codziennych czynności.

W okresie systematycznego przyjmowania przez powoda leków przeciwbólowych w większych ilościach w ciągu pierwszych trzech miesięcy ich koszt mógł zamknąć się w kwocie do ok. 40 zł miesięcznie. Później ich koszt mógł stopniowo ograniczyć się do kwoty ok. 10 zł miesięcznie i trwał przez dalsze trzy miesiące.

(opinia biegłego specjalisty ortopedii i chirurgii urazowej A. W. z dnia 19 września 2017 r. k. 295–298)

Z punktu widzenia rehabilitacji medycznej, trwałe, procentowe uszczerbek na zdrowiu powoda kształtuje się na łącznym poziomie 15%, zgodnie z wyżej przywołanym załącznikiem do rozporządzenia (uszkodzenie kręgosłupa w odcinku piersiowym litera J, punkt 90a) proporcjonalnie 5% (zakres 15%), zespół bólowy korzeniowy piersiowy litera J, punkt 94b) 5% (zakres 5-10%) i zespół korzeniowy szyjny litera J, punkt 94a) 5% (zakres 5-20%). Ponadto, po wypadku u powoda doszło do kompresji kręgosłupa pod postacią pogłębienia kifozy piersiowej, co skutkowało pogłębieniem lordozy szyjnej w części kręgosłupa leżącej powyżej, a w konsekwencji znacznym ograniczeniem ruchomości części szyjnej kręgosłupa.

Ze względu na charakter dolegliwości oraz ograniczenia w swobodnym poruszaniu się oraz asekurację przed zwiększeniem objawów powód wymagał opieki przez 3 godziny dziennie przez 3 miesiące, potem ok. 1 godziny dziennie do roku. Rokowanie na przyszłość jest pomyślne pod warunkiem kontynuowania leczenia.

Powód przyjmował leki przeciwbólowe przez 5 lat, początkowo w znacznych ilościach, potem incydentalnie, co stanowi ok. 1200 zł, jeżeli ustali się średni koszt miesięczny stosowania leków na 20 zł. Leczenie i rehabilitację powód prowadził głównie w ramach NFZ.

(opinia biegłego specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej M. O. z dnia 18 listopada 2018 r. k. 326–330 wraz z opinią uzupełniającą nr 1 z dnia 6 lutego 2019 r. k. 348–349 i opinią uzupełniającą nr 2 z dnia 15 sierpnia 2019 r. k. 380–385)

Z punktu widzenia neurologicznego, długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda kształtuje się na poziomie 7% według punktu 94b, zgodnie z ww. załącznikiem rozporządzenia. W wyniku wypadku powód doznał urazu odcinka piersiowego kręgosłupa ze złamaniem kompresyjnym kręgu Th6, skutkującego pourazowym zespołem bólowym korzeniowym piersiowym. Cierpienia fizyczne i psychiczne powoda związane z bólem, koniecznością noszenia gorsetu ortopedycznego, wielokrotnych rehabilitacji w pierwszych 3 miesiącach od wypadku były bardzo duże, w kolejnych 3 miesiącach znaczne, przez dalszych 6 miesięcy średniego stopnia, a następnie umiarkowane.

Pomoc osób trzecich była powodowi potrzebna w okresie pierwszych 3 miesięcy przez ok. 3 godziny dziennie, w czynnościach takich jak mycie, ubieranie się, schyłanie, dźwiganie oraz praktycznie wszystkie czynności związane z jakimkolwiek wysiłkiem fizycznym. W ciągu kolejnych 3 miesięcy wymagał pomocy osób trzecich przez ok. 1 godzinę na dobę.

Koszt leczenia przeciwbólowego w ciągu pierwszych 3 miesięcy wynosił ok. 40 zł na dobę, w ciągu kolejnych 3 miesięcy mieścił się w kwocie 10 zł na dobę.

Rokowania na przyszłość są niepewne. Po doznanych urazie kręgosłupa piersiowego możliwy jest szybszy proces powstawania zmian zwyrodnieniowych tego odcinka kręgosłupa i ponowne nasilenie dolegliwości bólowych korzeniowych w przyszłości.

(opinia biegłego specjalisty neurologii J. B. z dnia 1 czerwca 2019 r. k. 366–369)

Przed wypadkiem powód był w pełni sprawnym, aktywnym sportowo mężczyzną (uprawiał koszykówkę, siatkówkę, tenis, jazdę na nartach, żeglarstwo i taniec), nieuskarżającym się na żadne dolegliwości bólowe. Po wypadku, w początkowym okresie, powód całkowicie utracił samodzielność w funkcjonowaniu, nie wyłączając czynności toaletowych.

Na skutek wypadku ograniczone zostały możliwości ruchowe powoda; każdemu ruchowi towarzyszył silny ból kręgosłupa, nawet głęboki oddech przynosił cierpienie, a także przy noszeniu gorsetu. Jako uciążliwa i bolesna jawiła również długotrwała rehabilitacja, która, zgodnie z zaleceniami lekarskimi, była konieczna, żeby co najmniej częściowo powrócić do dawnej sprawności. Pomimo intensywnego procesu leczenia i rehabilitacji, powód nie odzyskał pełnej sprawności. Aktywność sportowa do dnia dzisiejszego jest poza możliwościami powoda. Po roku od dnia wypadku powód powrócił do prowadzenia samochodu. Koordynacyjnym problemem jest wejście na ruchome schody, ponieważ wchodząc na nie powód czuje się niepewnie. Powód zaczął sobie radzić z ubieraniem się, opracowując własną technikę i niwelując tym samym w jak największym stopniu dolegliwości bólowe.

Powód nie korzystał z pomocy psychologa po wypadku.

Powód zakupił gorset usztywniający i zalecone lekarstwa, w szczególności środki przeciwbólowe, których łączny koszt wyniósł 400 zł. Za sam gorset powód poniósł koszt 72 zł zamiast 400 zł, ponieważ otrzymał jego refundację w wysokości 70%.

Powód, wykonując zawód architekta, utrzymuje się z prowadzonej od 1991 r. jednoosobowej działalności gospodarczej. Na skutek wypadku powód korzystał ze zwolnienia lekarskiego jako niezdolny do pracy do dnia 21 stycznia 2014 r. W. B. w latach 2007–2014 (z wyłączeniem 2013 r., w trakcie którego korzystał ze zwolnienia lekarskiego) uzyskiwał średni miesięczny dochód w wysokości 4748,52 zł. W okresie niezdolności do pracy powód obowiązany był wykonać projekty architektoniczne, których realizacja objęta była zobowiązaniem powstałym przed dniem wypadku i w tym celu konieczne okazało się zlecenie wykonania tych projektów osobie trzeciej. W konsekwencji 2013 r., w związku z niezdolnością powoda do pracy, zakończony został stratą wynoszącą 11.698,07 zł. Zasiłek wypłacony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych przez 12 miesięcy wyniósł 18.484,36 zł.

Powód przed wypadkiem sprawował opiekę nad cierpiącą na chorobę Alzheimera matką, która od kilku lat wymaga stałej opieki i pomocy przy czynnościach życia codziennego, przy których nie był w stanie jej pomóc 89-letni mąż. Wykluczenie powoda z opieki nad matką i obciążenie jego obowiązkami małżonki L. B., wraz z koniecznością zwracania się z prośbą o pomoc do osób trzecich, wywoływało u powoda silny stres połączony ze złością i smutkiem w związku ze swoim stanem zdrowia.

Wymiar koniecznej opieki nad matką powoda wynosił 3 godziny tygodniowo. W okresie pierwszych 6 miesięcy od wypadku obowiązki powoda w tym zakresie wypełniała jego żona. W okresie kolejnych 6 miesięcy powód pomagał żonie stosownie do możliwości fizycznych.

Stawka pełnej odpłatności za usługi opiekuńcze w dni powszednie (od poniedziałku do piątku) na terenie miasta Ł. w okresie od 1997 r. do chwili obecnej wynosiła następująco: od października 1996 r. do stycznia 1998 r. 4,00 zł/h, od lutego 1998 r. do kwietnia 1999 r. 4,25 zł/h, od kwietnia 1999 r. do lutego 2000 r. 4,75 zł/h, od lutego 2000 r. do marca 2001 r. 5,80 zł/h, od marca 2001 r. do maja 2002 r. 6,35 zł/h, od maja 2002 r. do kwietnia 2003 r. 6,58 zł/h, od kwietnia 2003 r. do maja 2005 r. 6,70 zł/h, od maja 2005 r. do kwietnia 2007 r. 6,90 zł/h, od kwietnia 2007 r. do marca 2008 r. 7,11 zł/h, od kwietnia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. 7,29 zł/h, od stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2009 r. 7,50 zł/h, od lipca 2009 r. do 30 czerwca 2013 r. 9,50 zł/h, od lipca 2013 r. do chwili obecnej 11,00 zł/h. W soboty, niedziele i święta stawka pełnej odpłatności za usługi opiekuńcze wynosi 200% stawki w dni powszednie.

(wykaz stawek (...) k. 31, dowód wpłaty za gorset k. 32, zaświadczenia lekarskie (...) k. 33–38, orzeczenie lekarza orzecznika k. 39, zeznania roczne PIT/B za lata 2007–2012 oraz 2014 k. 40–53, faktura (...) k. 54, umowa o dzieło z dnia 14 sierpnia 2013 r. k. 55, potwierdzenie uiszczenia zaliczki na podatek dochodowy z tytułu umowy o dzieło k.

56, zeznanie roczne PIT/B za rok 2013 i rozliczenia P1T-11A za 2013 i 2014 rok k. 57–62, zeznania powoda k. 409v. w zw. z inf. wyjaśnieniami k. 129v., zeznania świadka A. G. k. 262v., adnotacja: 00:23:11, zeznania świadka L. B. k. 263–263v., adnotacja: 00:30:33–00:46:53, zeznania powoda k. 409v., adnotacja: 00:03:59)

Dokonując ustaleń faktycznych, Sąd oparł się na powołanych dowodach z dokumentów niebudzących wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i niekwestionowanych przez którąkolwiek ze stron, zeznaniach świadków A. G., L. B., M. K., A. M. i powoda oraz, w zakresie uszczerbku powoda, opiniach biegłych lekarzy. Przedłożone opinie medyczne udzielają odpowiedzi na postawione przez Sąd pytania. Biegli lekarze dysponowali dokumentacją lekarską W. B., jak również przeprowadzili stosowne badania przedmiotowe.

Ustalenia w zakresie okoliczności przebiegu wypadku Sąd poczynił w oparciu o załączone do akt dokumenty oraz zeznania powoda i jego małżonki, oraz świadków M. K. i A. M., będących świadkami zdarzenia.

Opinie biegłych sądowych z zakresu ortopedii i chirurgii urazowej, rehabilitacji medycznej i neurologii spełniały wymogi dowodowe, odzwierciedlały staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, odpowiadały w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały na postawione pytania, a przytoczona na ich uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca. Opinia biegłego podlega, jak i inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych wniosków. Złożone opinie spełniają powyższe kryteria, a zgłaszane przez strony wątpliwości i zastrzeżenia do wniosków opinii zostały wyczerpująco wyjaśnione w opiniach uzupełniających.

W zakresie procentowego oszacowania uszczerbków Sąd zaaprobował przedstawioną w opiniach ocenę dokonaną w świetle powoływanej posiłkowo tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. Nr 234, poz. 1974).

W sumie, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda, ustalony w oparciu o powołane dowody z opinii biegłych sądowych, wahał się w granicach 12%–17% (w zależności od tego, czy wliczyć zespół korzeniowy szyjny, którego związku ze zdarzeniem nie wykluczyła biegła z zakresu rehabilitacji zwracając uwagę na fakt, że dolegliwości ze strony kręgosłupa szyjnego mogły być skutecznie maskowane przez silniejsze dolegliwości po złamaniu kręgu, ale także na prawdopodobny wpływ wypadku na zwyrodnienie odcinka szyjnego). Różnica ta, przy znacznych cierpieniach powoda, wobec wysokości jego żądania tytułem zadośćuczynienia nie miała istotnego znaczenia.

Ustalając koszt opieki nad powodem, koszt zakupionych leków i gorsetu, koszt opieki nad matką powoda oraz wysokość utraconego dochodu w wyniku wypadku, Sąd oparł się na zeznaniach powoda oraz świadków, załączonych do akt dokumentach, a ponadto na opiniach biegłych, potwierdzających żądania odszkodowawcze powoda uzasadnione doznaniem złamaniem kręgosłupa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne co do zasady i wysokości, ale tylko w stosunku do drugiego z pozwanych – Spółdzielni (...).

Podstawa faktyczna zgłoszonych przez W. B. roszczeń obejmowała twierdzenia dotyczące obrażeń doznanych w związku z poślizgnięciem i upadkiem na schodach na terenie nieruchomości Wspólnoty Mieszkaniowej (...) zarządzanej przez Administrację Nieruchomościami Ł. (...), mającym miejsce w dniu 21 stycznia 2013 r.

Sformułowane roszczenia należało ocenić przez pryzmat odpowiedzialności deliktowej uregulowanej w treści art. 415 k.c., której przesłankami bezprawność działania/zaniechanie, których skutkiem jest zdarzenie wywołujące szkodę, sama szkoda oraz istniejący między nimi adekwatny związek przyczynowy. W omawianej sprawie przyczyną doznanej przez powoda szkody był upadek na nieodśnieżonych, wbrew obowiązkowi utrzymania także warunkach zimowych, schodach budynku Wspólnoty Mieszkaniowej (...) zobowiązanej jako właściciel do utrzymania czystości i porządku.

Stroną pozwaną nie była jednak Wspólnota Nieruchomości, a podmioty, którym utrzymywanie porządku powierzono.

Pierwszy z nich – spółka Ośrodek (...) i szkoleń skutecznie zwolniła się od odpowiedzialności wykazując, że czynności utrzymywania porządku zlecone jej przez właściciela nieruchomości, powierzyła, na zasadzie podwykonawstwa, innemu podmiotowi zajmującemu się tym profesjonalnie – Spółdzielni (...) (art. 429 k.c.). Strona powodowa nie wykazała natomiast po stronie pozwanej spółki winy w wyborze lub jej własnego, zawinionego postępowania pozostającego w związku przyczynowym z omawianą szkodą.

Pozwana spółka bezspornie powierzyła wykonywanie czynności porządkowych Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł.. Nie budzi także wątpliwości, że Spółdzielnia (...), w zakresie przedmiotu swojej działalności trudni się m.in. utrzymywaniem i sprzątaniami budynków. Stąd też powództwo, w stosunku do spółki, wobec skutecznego zwolnienia się przez nią z odpowiedzialności, zostało oddalone.

Sąd nie miał wątpliwości, że do zdarzenia doszło w okolicznościach podawanych przez poszkodowanego powoda, a po wtóre, że ten, na kim ciążył obowiązek istotnie zaniedbał utrzymania konkretnych schodów we właściwym stanie. Na ustalenie takie pozwolił zebrany materiał dowodowy, w tym zeznania samego powoda i świadków. Jak ustalono tego dnia padał śnieg, powód zeznał, że na śliskich, bo wyłożonych płytkami schodach, leżała jego dość duża warstwa. Do zdarzenia nie doszło w nocy, ale rano, gdy był już ruch. Powód poślizgnął się mimo korzystania z poręczy. Do zdarzenia mogło nie dojść, gdyby schody były odśnieżone i posypane pisakiem, nawet, gdyby piasek został znów przysypany śniegiem. Podkreślić w tym miejscu należy, że pozwani, w szczególności pozwana spółdzielnia w ogóle nie podejmowali próby wykazania, jakie czynności tego dnia były podejmowane, czy chociażby jakie są zwykle podejmowane w ramach zimowego utrzymania nieruchomości. Pozwani nie udowodnili przeciwnych twierdzeń do relacji powoda jakoby w dniu zdarzenia schody były odśnieżone i zabezpieczone, a w związku z tym, że nie doszło do naruszenia obowiązku utrzymania schodów we właściwym stanie podczas warunków zimowych przez podmiot za to odpowiedzialny. Natomiast świadkowie przesłuchani na wniosek powoda podobnie określili warunki pogodowe oraz stan schodów w dniu 21 stycznia 2013 r..

Biorąc pod uwagę treść powyższych rozważań, Sąd stwierdził, że doszło do wykazania podstawowej przesłanki odpowiedzialności deliktowej, a mianowicie że do upadku powoda doszło na skutek zawinienia ze strony podmiotu odpowiedzialnego za utrzymywanie schodów we właściwym stanie podczas zimy.

Powód domagał się kompensacji szkody niemajątkowej, żądając zadośćuczynienia za doznaną w wyniku przedmiotowego zdarzenia krzywdę. Podstawą prawną dla takiego roszczenia stanowi przepis art. 445 k.c. w zw. z art. 444 k.c., który przewiduje, że w wypadku m.in. uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Powołana krzywda ujmowana jest jako cierpienie psychiczne i fizyczne wynikające z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.

Skutkiem urazu złamania kręgosłupa jest u powoda znacznie odczuwany ból i poczucie pogorszenia sprawności. Złamanie kręgu zrosło się, jednakże pourazowe zniekształcenie kręgosłupa zostało utrwalone. Możliwy jest w przyszłości dalszy rozwój zmian zwyrodnieniowych w odcinkach kręgosłupa sąsiadujących z uszkodzonym kręgiem. Powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości przynajmniej 12%, a wliczając zespół bólowy odcinka szyjnego – nawet 17%. Jak ustalono, powód odczuwał znaczne, potem malejące cierpienia fizyczne spowodowane bólem, koniecznością stabilizacji kręgosłupa gorsetem ortopedycznym, długotrwałą rehabilitacją oraz oszczędnym trybem życia. Z czasem, wraz z powrotem sprawności, uległy one zmniejszeniu, jednakże ze względu na dysfunkcję oddychania, asymetrię długości jednej z kończyn, objawy zespołu szyjnego, istnienie wzmożonego napięcia mięśni przykręgosłupowych na całej długości kręgosłupa, ograniczenie ruchomości i zaniki mięśniowe cierpienia fizyczne trwają do chwili obecnej. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, do czasu wypadku powód był osobą samodzielną, sprawną fizycznie i aktywną zawodowo i sportowo. Natomiast po zdarzeniu zmuszony był prowadzić oszczędny tryb życia. Był uzależniony od pomocy innych osób. Wymagał pomocy przy wykonywaniu podstawowych czynności życiowych. Aktywność życiowa powoda pozostaje nadal bardzo ograniczona, odczuwa on dolegliwości bólowe, prowadzenie samochodu czy wejście na schody ruchome sprawia dyskomfort i przyprawia o ból.

Z uwagi na ograniczenia sprawności ruchowej nie jest w stanie uprawiać sportów, mimo tego, że wcześniej był bardzo aktywną osobą pod tym względem, a rokowania co do jego stanu zdrowia nie są jednoznacznie pomyślne.

Ponadto, jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń, wypadek jakiemu uległ powód, negatywnie wpłynął na jego funkcjonowanie również w sferze psychicznej, doprowadzając do istotnego rozstroju zdrowia. W. B. przed wypadkiem był osobą samodzielną, zaradną życiowo, nie chorował poważnie, nie brał leków. Była osobą aktywną, żywą, uczestniczył w codziennym życiu, pomagał najbliższemu. Konsekwencją zdarzenia było wystąpienie zaburzeń, które ograniczyły jego funkcjonowanie, głównie w wymiarze osobistym i społecznym, miały wpływ na pogorszenie stanu zdrowia nie tylko w aspekcie fizycznym, ale też psychicznym. Nie mógł wykonywać codziennych czynności, miał początkowo ograniczoną zdolność poruszania się, odczuwał znaczne dolegliwości bólowe. Jak wynika z zeznań małżonki powoda, a także opinii biegłych lekarzy, przez wiele miesięcy po zdarzeniu, wobec niezdolności do wykonywania wielu czynności życia codziennego, powód był zdany na pomoc osób trzecich, co w przypadku osoby dotychczas samodzielnej musiało wiązać się ogromnym dyskomfortem. Sytuacja ta rzutowała w sposób istotny na jego samopoczucie, powodowi towarzyszyło poczucie krzywdy, smutku i żalu, na kilka miesięcy wycofał się z aktywnego życia.

Kierując się przedstawionymi wyżej względami, Sąd uznał, że żądana przez powoda kwota tytułem zadośćuczynienia w wysokości 35.000 zł jest adekwatna do doznanej przez niego na skutek wypadku z dnia 21 stycznia 2013 r. krzywdy, wobec czego podlegała ona zasadzeniu w całości.

Ponadto, powód domagał się odszkodowania w wysokości 43.056,38 zł. Roszczenie to znajduje podstawę w przepisie art. 444 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wynikłe z tego powodu koszty. Jeśli chodzi o ww. żądanie, z tytułu odszkodowania, w świetle powołanych wyżej ustaleń faktycznych, Sąd uznał za zasadne poniesione przez powoda, w związku ze skutkami przedmiotowego wypadku, następujące należności:

1) Koszty opieki osób trzecich, przy czym zasadne było, w ocenie Sądu, przyjęcie zakresu niezbędnej powodowi pomocy osób trzecich w żądanym wymiarze i odpowiadającej mu kwocie. Gdyby bowiem wyliczenie oprzeć na opinii ortopedy i neurologa, powód wymagał opieki przez trzy godziny dziennie przez pierwsze trzy miesiące i przez jedną godzinę dziennie przez kolejne trzy miesiące, co przy stawkach 9,50 zł za dzień powszedni i 19 zł za dni wolne od pracy i przy założeniu, że miesiąc ma 23 dni robocze i 8 dni wolnych daje kwotę 4.446 zł. Natomiast jeśli wyliczenie dokonane byłoby w oparciu o opinie biegłej z zakresu rehabilitacji, byłaby to kwota 7.780,50 zł (trzy godziny dziennie przez pierwsze trzy miesiące, i dalej jedna godzina dziennie, ale przez kolejnych 12 miesięcy, przy założeniach j.w.). W obu przypadkach kwoty te przewyższają zgłoszone przez powoda z tytułu kosztów opieki żądanie opiewające tylko na kwotę 2.958,50 zł.

2) Koszty opieki nad matką powoda, którą to opiekę musiała za powoda po wypadku przejąć inna osoba; zdaniem Sądu, były one zasadne i mieściły się w ramach adekwatnego związku przyczynowego. Wymiar koniecznej opieki nad matką powoda powód określił, na 3, a potem 1,5 godziny tygodniowo przez 53 tygodnie, kiedy powód niezdolny był do pracy. W okresie pierwszych 6 miesięcy od wypadku obowiązki powoda w tym zakresie wypełniała jego żona. W okresie kolejnych 6 miesięcy powód pomagał żonie stosownie do możliwości fizycznych. Wartość niezbędnej pomocy udzielonej matce powoda wyniosła zatem 1200 zł $\{(3 \text{ godziny} \times 23 \text{ tygodnie} \times 9,50 \text{ zł} + 3 \text{ godziny} \times 3 \text{ tygodnie} \times 11 \text{ zł}) + (1,5 \text{ godziny} \times 27 \text{ tygodni} \times 11 \text{ zł})\}$; wyliczenie powoda jest poprawne i adekwatne do jego stanu, w jakim znalazł się po wypadku.

3) Koszty zaleconych leków, w szczególności przeciwbólowych, a także zaleconego zakupu gorsetu usztywniającego, których łączny koszt wyniósł według powoda 400 zł. Jak ustalono, za gorset powód zapłacił, przy uwzględnieniu 70% refundacji, 72 zł. Natomiast uzasadniony koszt leków dla powoda, to wedle biegłej z zakresu rehabilitacji, nawet 720 zł (20 zł miesięcznie). Powyższe koszty znalazły odzwierciedlenie w załączonych do pozwu rachunkach i zaleceniach z dokumentacji medycznej. Zatem przyjęty przez powoda łączny koszt zakupionych lekarstw oraz gorsetu usztywniającego na poziomie 400 zł jest z pewnością uzasadniony.

4) W zakresie żądania wyrównania utraconych zarobków Sąd uznał za zasadną kwotę 38.497,88 zł. Szkodą powoda jest różnica pomiędzy zarobkami jakie powód osiągnąłby, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia (zarobki hipotetyczne, obliczone jednak na podstawie poziomu z lat bezpośrednio poprzedzających zdarzenie), a dochodami, jakie faktycznie osiągnął pozostając przez rok na zasiłku i korzystając ze świadczenia rehabilitacyjnego z ZUS. Jak wynika z przedstawionych Sądowi, niekwestionowanych dokumentów, powód przed wypadkiem uzyskiwał średni dochód miesięczny netto w wysokości 4748,52 zł. Po wypadku powód przez 12 miesięcy otrzymał z tytułu zasiłków kwotę netto 18.484,36 zł. Przyjąć bowiem należało, że różnica między dochodami a uzyskanym zasiłkiem wyniosła zatem 38.497,88 zł.

Podstawę prawną orzeczenia o odsetkach stanowił przepis art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. W przedmiotowej sprawie powód żądał zasądzenia odsetek od dnia doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty. Powód sprecyzował swoje roszczenie pozwem odebrany przez pozwaną Spółdzielnię (...) w dniu 12 maja 2016 r. (k. 161). Zatem termin na spełnienie świadczenia upływał 13 maja 2016 r. i od tej też daty należało uznać żądanie zasądzenia odsetek za uzasadnione. (k. 161 dowód doręczenia odpisu pozwu)

Na podstawie art. 189 k.p.c., Sąd ustalił odpowiedzialność pozwanego za szkody, jakie mogą ujawnić się u powoda w przyszłości w związku ze zdarzeniem z dnia 21 stycznia 2013 r. Biorąc pod uwagę charakter obrażeń, jakich doznał powód ma on niewątpliwie interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego na przyszłość. W chwili wyrokowania mogły bowiem istnieć dalsze następstwa wypadku, które dopiero mogą się ujawnić.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. uznając, że powód wygrał sprawę w 100% w stosunku do pozwanej Spółdzielni (...). Na zasądzoną od Spółdzielni (...) na rzecz W. B. kwotę 9520 zł złożyły się kwoty: 3903 zł tytułem opłaty od pozwu, 2000 zł tytułem kosztów opinii biegłych, 3617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową (ustalone w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, t.j. Dz.U.2015.1800 ze zm.).

Nieuiszczone koszty sądowe w postaci wynagrodzenia biegłych sądowych wyłożone tymczasowo z funduszu Skarbu Państwa (534,83 zł + 240,96 zł + 610,52 zł + 1366,08 zł) wyniosły łącznie 2752,39 zł. Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U.2019.785 ze zm.), Sąd nakazał pobrać od pozwanej Spółdzielni (...) kwotę 2752,39 zł na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Łodzi tytułem kosztów sądowych.

O kosztach postępowania poniesionych przez pozwaną Ośrodek (...) Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c., uznając, że powód przegrał sprawę w 100% w stosunku do tego pozwanego, ponieważ powództwo zostało oddalone wobec Ośrodka (...). Na zasądzoną od powoda na rzecz Ośrodka (...) kwotę 3617 zł złożyła się kwota 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (ustalone w oparciu o § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, t.j. Dz.U.2015.1800 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W ocenie Sądu, brak było podstaw do zasądzenia kosztów interwencji ubocznej na rzecz Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.. W orzecznictwie przyjmuje się, że art. 107 k.p.c. stanowi możliwość przyznania zwrotu interwenientowi ubocznemu poniesionych przez niego kosztów, lecz nie obliguje do przyznania ich w każdym przypadku pozytywnego wyniku procesu strony, do której interwenient przystąpił. W niniejszym postępowaniu po stronie pozwanej znajdowała się Spółdzielnia (...), która przegrała sprawę w 100% oraz Ośrodek (...), która z kolei wygrała sprawę w 100%. W tej sytuacji tylko jeden z dwóch pozwanych osiągnął pozytywny wynik procesu, drugi zaś negatywny, a interwenient zainteresowany był wynikiem sporu co do obu pozwanych, ubezpieczonych, podmiotów w taki sam sposób. Poza tym, interwenient uboczny w niniejszej sprawie podnosił podobne zarzuty co zgłoszone przez pozwanych w toku całego procesu, a zatem stanowisko, jakie prezentował było de facto powieleniem stanowiska pozwanych. W związku z tym wniosek interwenienta o zasądzenie kosztów podlegał oddaleniu.